

**Záróvizsga témakörök
a 2017/2018. tanévben záróvizsgáló,
Andragógia MA szakos hallgatók részére**

A záróvizsga két részből áll:

1. Diplomadolgozat szóbeli védése ppt prezentációval 10 perces időtartamban (témafelvetés, dolgozat felépítése, kutatási módszerek, legfontosabb eredmények, következtetések, javaslatok – a dolgozat témájától függően).

2. Szóbeli felelet komplex záróvizsga tételsor/feladatsor alapján.

A záróvizsga jellemzően az alábbi tárgyak ismeretanyagának **komplex gyakorlati alkalmazási képességére** irányul:

- ⇒ Andragógia tudományelméleti kérdései
- ⇒ Andragógiai kompetenciák fejlesztése
- ⇒ Andragógiai kutatások és fejlesztések
- ⇒ Emberi erőforrás-fejlesztés jogi feltételei és jogi környezete
- ⇒ Felnőttképzési projektmenedzsment
- ⇒ Felnőttképzési szervezetek és intézmények menedzsmentje
- ⇒ Hátrányos helyzetűek szociálandragógiája
- ⇒ Hozott tudás és a kompetenciák mérése
- ⇒ Humán tőke gazdaságtana
- ⇒ Kompetencia alapú, modulrendszerű képzések fejlesztése
- ⇒ Konstruktivista tanuláselméletek
- ⇒ Korszerű tanulási és tanítási módszerek a felnőttképzésben
- ⇒ Lifelong learning szakpolitika
- ⇒ Minőségbiztosítás a felnőttképzésben
- ⇒ Romológia

A záróvizsga feladatsor annak felmérésére irányul, hogy **a hallgató képes a megtanult ismereteket a gyakorlatban hatékonyan alkalmazni, képes a felnőttképzési tevékenységrendszer szakszerű működtetésére.** A záróvizsga feladatok nem feltétlenül kötődnek egyetlen tantárgyhoz, több tantárgy ismeretanyagának együttes alkalmazására is épülhet.

A komplex szóbeli felelet időtartama kb. 15 perc, felkészülési idő 30 perc. A feladatokhoz szükséges segédeszközöket pl. számítógép, internet, jogszabályok, dokumentumok stb. a képző intézmény biztosítja. Minden feladat két részből – A és B tételrészéből – áll.

Azok a hallgatók, akik a tételben foglalt elméleti ismeretekkel kapcsolatban gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek, elméleti ismereteikről a saját gyakorlati tapasztalataikra vonatkoztatva is számot adhatnak!

Feladatsor:

1. A.) Egy oktatási deszegregációs program keretében egy sokiskolás településen bezárnak egy gettóiskolát. Az iskola korábbi tanulóit több iskolába irányítják át. Beilleszkedésüket fejlesztő pedagógusok, önkéntes egyetemi hallgatók (pedagógusjelölt mentorhallgatók) és tanodák segítik. Andragógusként tervezzen meg egy olyan programot, mely a szegregált iskolából kikerülő tanulók szüeleire fókuszálva, az ő mentorálásukkal próbálja a tanulók iskolai sikerességét és beilleszkedését előmozdítani!

1. B.) Ismertesse a felnőttképzésben az egyéb szakmai képzés és a felnőttképzési szakmai programkövetelmény fogalmát, funkcióját, a szakmai programkövetelmény elkészítésének és nyilvántartásba vételének folyamatát és az egyéb szakmai képzések engedélyeztetésének követelményeit, eljárásrendjét! *(A hallgatónak ismernie kell az egyéb szakmai képzés fogalmát, a szakmai programkövetelmény rendszerét, funkcióját, elkészítésének menetét, a nyilvántartásba vétel folyamatát, az egyéb szakmai képzés engedélyeztetési eljárását.)*

2. A.) Ön egy hatósági engedély iránti kérelmet benyújtó felnőttképzést folytató intézmény munkatársa és részt vesz az intézmény minőségbiztosítási rendszerének kialakításában. Milyen jogi szabályozást kell figyelembe vennie és melyek lesznek a minőségbiztosítási rendszer főbb elemei? Melyek a minőségre ható tényezők? Válaszait konkrét példákkal támassza alá! *(Ennél a feladatnál a hallgatónak tudnia kell a hatósági engedéllyel rendelkező felnőttképzést folytató intézmények minőségbiztosítási rendszerének kialakítására vonatkozó jogi szabályozást, a minőségbiztosítási rendszer főbb elemeit és elemeznie kell a minőségre ható tényezőket.)*

2. B.) A konstruktivista tanuláselméletek alapján szervezzen meg egy szabadon választott andragógiai szakmai témával kapcsolatos tanulási-tanítási folyamatot az évfolyamtársainak. Mutassa be a tanulási-tanítási folyamatot, melyben figyelembe vette a konstruktivista alapelveket, és indokolja az alkalmazni kívánt módszereket.

(Ehhez a tételhez a hallgatónak ismernie kell a tanuláselméleteket, a konstruktivizmusalkalmazási lehetőségeit az andragógiában, a konstruktivista alapelveket, illetve a konstruktivista elméleten alapuló kooperatív technikákat.)

3. A.) Ön egy 'A' és 'D' képzési körben engedélyezett képzéseket folytató felnőttképzési intézmény munkatársa. Az Ön feladata a képzésekre vonatkozó minőségcélok és az eljárásokhoz kapcsolódó indikátorok meghatározása. Fogalmazzon meg konkrét minőségcélokat és indikátorokat a vonatkozó jogi és szakmai szempontok szerint! Hogyan, mikor és milyen módon szükséges felmérni és értékelni a képzésben résztvevők elégedettségét? Mi a szerepe és célja az intézményi önértékelésnek? *(A hallgatónak ismernie kell a különböző képzési körökre vonatkozó minőségbiztosítási szabályozást, a minőségcélok, indikátorok, elégedettségmérés, önértékelés fogalmát, célját, funkcióját, jogi előírásait és képesnek kell lennie ezen ismeretek gyakorlati alkalmazására.)*

3. B.) Az Önök civilszervezete egy pályázat előkészítésén dolgozik, mely keretében hátrányos helyzetűeket szeretnének nyelvi képzésben részesíteni. Azt tervezik, hogy a megye kistépeléseiben működő közösségi színterek, közművelődési intézmények infrastruktúrájára építve a résztvevők lakóhelyén indítanak tanfolyamokat. Tervezzen meg egy kutatást, amit a megye 5000 főnél alacsonyabb lakosságszámú településeiben dolgozó kultúraközvetítő szakemberek körében végezne el, felmérve a kezdeményezés megítélését, az ötleteiket, az együttműködésben való hajlandóságukat. Ismertesse a kutatás minden lépését, különös tekintettel a kutatási módszer(ek) kiválasztására és a mérőeszköz(ök) összeállítására!

4. A.) A felnőttképzést folytató intézmény ahol Ön dolgozik OKJ-s képzési program indítására készül, amelyre még nem rendelkeznek hatósági engedéllyel. Végezze el a képzés indításához szükséges feladatokat, ismertesse a vonatkozó jogszabályokat és azok vonatkozó rendelkezéseit! Ismertesse a képzési program engedélyeztetésének folyamatát, a kitöltendő nyomtatványokat és a benyújtani szükséges mellékleteket! Milyen adatszolgáltatási kötelezettsége van állami forrásból támogatott képzés indítása esetén? *(Ez a feladat egy komplex tevékenység elvégzésére irányul, amely alapvető fontosságú egy felnőttképzést folytató intézmény működésében. Itt a hallgatónak ismernie kell a vonatkozó jogszabályokat, az OKJ tartalmi elemeit, az új képzési program indításának feltételeit, az engedélyeztetési eljárás folyamatát, annak adminisztratív feladatait és az adatszolgáltatási kötelezettségeket.)*

4. B.) Ön az SZTE Felnőttképzési Intézetének oktatójaként állami támogatást nyert egy pályázaton újszerű tananyag kifejlesztésére és tanfolyam szervezésére, melyek célja olyan mentorok képzése, akik a vállalatoknál és közintézményeknél segítik a hátrányos helyzetű új munkavállalók beilleszkedését, és a velük kapcsolatos problémák megoldását. Készítsen térképet az érintettekről, tervezze meg a velük való kommunikációt. Készítsen kommunikációs tervet a projekt, és azon keresztül a SZTE Felnőttképzési Intézetének népszerűsítésére! *(A feladat megoldásához a hallgatóknak ismerniük kell a projekt-érintett fogalmát, képesnek kell lenniük érintett-térképet készíteni egy konkrét projekt esetében. Kreatív javaslatokkal kell rendelkezniük az érintettekkel való kommunikációra és a projekt, valamint a projektszervezet népszerűsítésére.)*

5. A.) Önnek egy ipari termelőüzemben szervezett felvételi elbeszélgetés során a tanulási, valamint a kommunikációs kompetenciák szintjéről kell visszajelzést adnia a jelöltekről. Ennek keretében ön néhány konkrét teszt/strukturált feladatot választ „mérőeszközü”. A konstruktív tanuláselmélet legfontosabb alapelveinek alapján igazolja, hogy a választott módszerek alkalmasak a mérni kívánt kompetenciák vizsgálatára! *(A hallgatóknak a feladat elvégzéséhez ismerniük kell a választott teszt/gyakorlat funkcióját, felépítését, tudniuk kell, hogy mivel igazolható, hogy alkalmasak a tanulási képességek vizsgálatára. Ez a kompetencia pedig a kulcskompetenciák közé tartozik. A strukturált gyakorlat funkcióival is tisztában kell lenniük, valamint azzal, hogy a tréning, mint képzési forma, hogyan kapcsolódik a konstruktivista elképzelésekhez. Ismerniük kell ennek a gyakorlatnak önismeretre gyakorolt hatását, meg kell tudniuk nevezni azon kompetenciákat, melyek minőségére vonatkozóan visszajelzést kaphatnak a vizsgálati személyek.)*

5. B.) Milyen előnyei, milyen egyéni, társadalmi, gazdasági hasznai vannak a hozott tudás és kompetenciák mérésének és beszámításának? Milyen nehézségei vannak a hozott tudás mérésének és beszámításának? Milyen jó gyakorlatokat ismer? Hogyan történik a kompetenciák mérése? Miért könnyű vagy nehéz mérni a kompetenciákat? Válaszait konkrét példákkal támassza alá!

6. A.) Elemezze a mai magyar munkaerőpiac adatait (foglalkoztatás, munkanélküliség, aktivitás, inaktivitás), európai összehasonlításban! Ismertesse a mai magyar munkaerőpiac legjellemzőbb strukturális problémáit! Válaszát konkrét adatokkal támassza alá! Milyen forrásokból tud tájékozódni a munkaerő-piaci adatokról?

6. B.) Egy nonprofit szervezet vezetőjeként képzést szervez olyan cigány származású felnőttek részére, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. Hogyan készíti elő a képzési programot? Megítélése szerint milyen okok miatt voltak sikertelenek ezek az emberek a korábbi iskolai tanulmányaik során? Hogyan toboroz a célcsoport tagjai között, hogyan győzi meg őket a részvételről? Milyen programelemekkel előzi meg a lemorzsolódásukat?

7. A.) Ön egy alapítványi iskola vezetője, és új kezdeményezésként nyári tábort szeretne szervezni a diákoknak egy külső helyszínen. Ehhez projekt-tervet kell készítenie, melynek alapján az alapítvány döntéshozói jóváhagyják, vagy elvetik az Ön kezdeményezését. Milyen elemekből állna a projekt-terv? *(A feladat megoldásához a hallgatóknak ismerniük kell a projekt-terv elemeit, és képesnek kell lenniük ezeket egy konkrét projektre alkalmazni.)*

7. B.) Képzési és fejlesztési specialistaként megbízást kapott egy vállalati belső oktatási program kidolgozására. A konkrét gyakorlati példán mutassa be a tanítási-tanulási folyamat kialakításának menetét a megbízóval való tárgyalástól, a tervezésen át a megvalósításig. Elemezze melyek egy eredményes vállalati belső oktatási program eredményességének szervezeti és szakmai feltételei?

(A feladat megoldásához a hallgatóknak ismerniük kell a felnőttkori tanulás jellemzőit, szervezeti feltételeit, a tanulás felnőttkori motivációit, a tanítási-tanulási módszerek kiválasztásának elméletei alapjait és a gyakorlati alkalmazás lehetséges módozatait, a tanítási módszerek képzési céloknak megfelelő, tudatos, korszerű és innovatív alkalmazását az oktatási programban.)

8. A.) Andragógus szakemberként, értelmezze a felnőttképzés, felnőttoktatás, felnőttnevelés és felnőtt tanulás lényegét, annak élethosszig tartó tanulás jegyében megvalósuló érvényességi körét? Milyen érvekkel támasztaná alá, indokolná és védené meg az andragógia tudományának létjogosultságát a tudományok rendszerében? Indoklásában – konkrét példák alapján – térjen ki a felnőttkori tanulás egyéni, gazdasági és társadalmi hasznára!

8. B.) Önt felkérték arra, hogy egy szegedi, forprofit felnőttképzési közép vállalkozás számára készítsen stratégiai fejlesztési tervet. Ehhez Ön PEST elemzést végzett. Mutassa be ennek eredményét! *(A feladat megoldásához a hallgatóknak tudnia kell, milyen tényezőket vizsgál a PEST, és képesnek kell lennie elvégezni a makrokörnyezet elemzését az adott szervezet szempontjából. Fontos, hogy a hallgató ne csak felsorolja a PEST által vizsgált tényezőket, hanem konkrét, aktuális és valós megállapításokat tegyen ezekről.)*

9. A.) Önt közvetlen vezetőnek (pl. egységvezető) nevezték ki egy felnőttképzési szervezetben. Milyen szempontok alapján választja ki a megfelelő vezetési stílust? *(A feladat megoldásához a hallgatóknak ismernie kell a vezetési stíluselméleteket, tudnia kell, hogy milyen tényezők határozzák meg az alkalmazandó vezetési stílust (helyzetfüggő vezetés).)*

9. B.) A rendelkezésre álló segédanyagok között egy felnőttképzési szerződést és egy képzési programot talál. Tanulmányozza át mindkét dokumentumot és a vonatkozó jogszabályok ismeretében elemezze, hogy tartalmukban megfelelőek-e? Válaszát indokolja!

10. A.) Mutassa be a felnőttképzési tevékenység során kötelezően vezetendő dokumentumokat és azok tartalmi jellemzőit illetve ismertesse a felnőttképzési tevékenységgel összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségeket!

10. B.) Ön a felnőttképzési intézményében szembesül azzal a társadalmi valósággal, hogy környezetében számos felnőttnek felzárkóztató képzésre volna szüksége ahhoz, hogy nagyobb eséllyel induljon a munkaerőpiacon. Miben látja egy második esély megteremtését, és hogyan motiválná a felnőtteket tanulási képességeik fejlesztésére?

11. A.) Önt azzal a feladattal bízzák meg, hogy alakítson ki egyéni teljesítményértékelési rendszert egy felnőttképzési szervezetben az oktatókra és az oktatásszervezőként dolgozó andragógusokra vonatkozóan. Milyen kompetenciákat, teljesítménymutatókat értékelne és hogyan? *(A feladat megoldásához a hallgatóknak ismerniük kell a teljesítményértékelés lényegét és módszereit, valamint képesnek kell lenniük meghatározni az adott munkakörökben elvárt kompetenciákat és főbb teljesítménymutatókat.)*

11. B.) Ön egy ifjúsági klubot vezet. Azt tapasztalja, hogy sok fiatal tanácstalan, tájékozatlan a jövőjét, pályaválasztását illetően, ezért pályaorientációs tanácsadó szolgáltatást szeretne számukra szervezni. Ennek előkészítése során adatgyűjtést végez a helyi fiatalok körében. Ismertesse, milyen módszert választana a fiatalok körében végzendő kutatáshoz és készítsen mérőeszközt hozzá. *(Beszámolója tartalmazza az alapsokaság meghatározását és a minta meghatározásának, adatközlők kiválasztásának metódusát!)*

12. A.) Önt egy több megyében is működő felnőttképzési hálózat kialakítására kérik fel. Milyen szervezeti struktúrát választana és miért? Milyen hátrányokkal kellene számolnia a választott szervezeti struktúra esetében? *(A feladat megoldásához a hallgatóknak ismerniük kell az alapvető szervezeti struktúrákat és azok jellemzőit, előnyeit, hátrányait. Képesnek kell lenniük kiválasztani a legmegfelelőbbet egy konkrét esetben, és választásukat indokolni kell.)*

12. B.) Pedagógusok számára tart „érzékenyítő” továbbképzést, mely cigány tanulók szüleivel történő együttműködésre készíti fel őket. Hogyan érvel, miért kell a cigány származású gyermekeket integráltan nevelni? Milyen szociális problémákkal küzdhetnek a szüleik? Milyen interkulturális konfliktusokra, kommunikációs nehézségekre készíti fel a pedagógusokat?

13. A.) Egy olyan munkahelyen helyezkedik el, amely fókuszában a hátrányos helyzetűek képzése áll. Ahhoz, hogy a lehető legeredményesebben kapcsolódjon be az ott folyó munkába végig kell gondolnia, hogy milyen képzéssel szembeni elvárások vannak a hátrányos helyzetűek képzése esetén. Melyek azok a fejlesztendő területek melyekre a leginkább koncentrálna? Mit gondol, melyek a kívánatos módszertani jellemzők és miért? Ön milyen andragógusi kompetenciákat tart kiemelten fontosnak az Ön esetében? Milyen felnőttképzést kiegészítő szolgáltatásokat tart ideálisnak hátrányos helyzetűeknek szóló képzések esetén?

13. B.) Önt azzal bízták meg, hogy benchmarking segítségével javítsa a tanulókkal történő kommunikációt abban a felnőttképzési szervezetben, amelyben andragógusként dolgozik. Hogyan hajtaná végre ezt a feladatot? *(A feladat megoldásához a hallgatóknak ismerniük kell a benchmarking lényegét és lépéseit.)*

14. A.) Mutasson be egy olyan projektet, amelyben részt vett. Elsősorban arra térjen ki, hogy milyen nehézségekkel szembesült a projekt tervezése, előkészítése, megvalósítása során, és milyen megoldásokat alkalmazott. Mit tanult a projektből, mit csinálna másképp? *(A feladat megoldásánál utaljon a projektmenedzsment elméleti és gyakorlati ismeretanyagára!)*

14. B.) Ismertesse a tanulási eredmény fogalmát, és lehetséges alkalmazási területeit! A felnőttképzési tevékenység során milyen összefüggésben találkozunk a tanulási eredmények koncepciójával? Milyen tanulási eredmény alapú egész életen át tartó tanulást támogató mobilitási eszközöket ismer? Röviden ismertesse ezek lényegi elemeit, különös tekintettel a Magyar Képesítési Keretrendszer céljára, funkciójára, alkalmazási lehetőségeire.

15. A.) Ön egy forprofit szegedi nyelviskola vezetője. A vállalkozás tulajdonosa Aradon is szeretne létrehozni egy képzőhelyet, és megbízza Önt a kockázatkezelési terv elkészítésével. Milyen kockázatokkal számolna, hogyan értékelné ezeket, és milyen kockázatkezelést javasolna? *(A feladat megoldásához a hallgatóknak ismerniük kell a főbb projektkockázatforrásokat, az értékelés szempontjait, a lehetséges kockázatkezelési módszereket, és képesnek kell lenniük ezeket egy konkrét projektre alkalmazni. Kreatív javaslatokkal kell rendelkezniük ezek kezelésére.)*

15. B.) Mi a különbség az előzetes tudás és kompetencia, illetve a bemeneti kompetencia és azok mérése között? Hogyan történik az ismeret jellegű tudás mérése? Ismertesse a teszt készítés szabályait, a teszt jószágmutatóit, a lehetséges kérdéstípusokat! Válaszait konkrét példákkal támassza alá! Mi a szerepe az értékelési útmutatónak?

16. A.) Egy indítani kívánt tanfolyamhoz Önnek kell elkészítenie a képzési programot. Ismertesse, hogy a felnőttképzési törvény hatálya alá tartozó képzési körökbe tartozó képzések esetén hogyan, milyen dokumentumok alapján készíti el a képzési programot. Milyen tartalmi elemei vannak a képzési programnak? Milyen személyi és tárgyi feltételeket kell biztosítani egy képzési program megvalósításához?

16. B.) Ön egy felnőttképzési szervezet felsővezetői pozíciójára pályázik. Milyen sajátosságai vannak egy oktatási szolgáltatást nyújtó szervezetnek, amelyeket figyelembe kell vennie a vezetői elképzelései megfogalmazásánál? *(A feladat megoldásához a hallgatóknak ismerniük kell a szolgáltató szervezetek menedzsment sajátosságait, az oktatási szervezetek jellemzőit.)*

Szeged, 2017. szeptember

Dr. T. Molnár Gizella
intézetvezető, főiskolai tanár

Dr. habil Farkas Éva
szakfelelős, egyetemi docens